

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

תמוז תשפ"א; יוני 2021

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל פדגוגי

צירים ארגוניים ופדגוגיים של בית הספר המשלב

במהלך שנת הלימודים תש"פ ערכנו תהליך בן שלושה שלבים שבו הגדרנו ורעננו את הצירים הארגוניים של בית הספר המשלב.

התהליך כלל:

- א. בירור והגדרה ראשונית במהלך עבודת מטה – באגף מורשת,
 - ב. המשך בבירור עם רכזים ומורים מובילים ונציגות מנהלתית – בהשתלמות בית יציב,
 - ג. הגיע לניסוחו הסופי עם נציגי העמותות המלוות את בתי הספר המשלבים: מיתרים, צו פיוס-קרן תל"י ומורשה.
- בסיום התהליך הצגנו את הצירים במפגשי מנהלים ורכזים שנערכו בקבוצות קטנות בזום במהלך חודשים יוני-יולי 2020. לצדם הצגנו כלי עבודה ושאלות מנחות שיסייעו בבניית תשתית יציבה והבטחתה לאורך זמן, תוך בחינה מחודשת: מה לשמר? מה לשפר? מה להחליף, להחסיר או לרענן?

תמצית הדברים מוצגת כאן לשימוש חוזר, שוב ושוב, בפרקי זמנים קבועים שיסומנו על לוח השנה או בתכנית עבודה רב-שנתית.

א. צירים ארגוניים בבית הספר המשלב

- פדגוגיה משלבת - לימוד דיאלוגי לגוונים, בית מדרש
- פיתוח תודעה של מורים, חדר מורים לומד
- לוח שנה, טקסים ואירועים
- אורחות חיים
- יהדות חברתית
- קשר עם הקהילה
- תכניות לימודים

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 91911 * טל': 02-5602236 * פקס: 02-5602085

شارع دבורه هنبينة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 91911 * تلفون: 02-5602236 * فاكس: 02-5602085

2 DEVORA HANEVIA ST. JERUSALEM 91911, ISRAEL * TEL: 972-2-5602236 FAX: 972-2-5602085

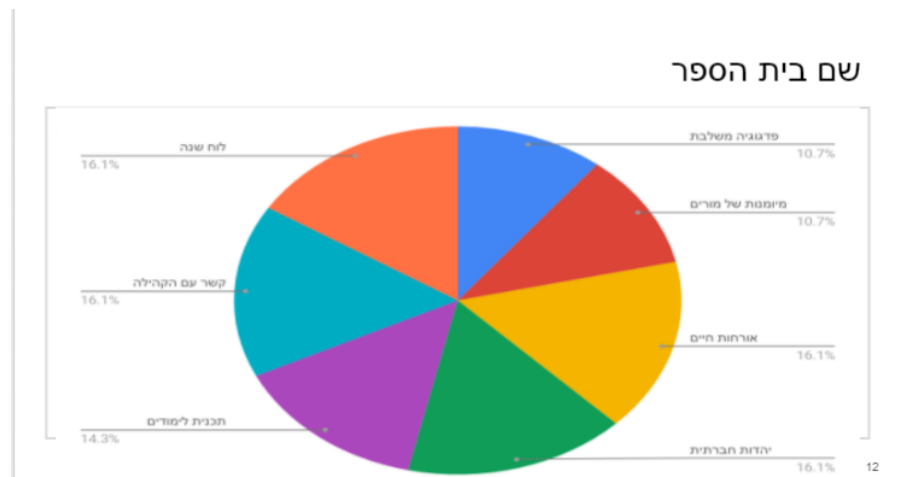
כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

כתובת הפייסבוק של המזכירות הפדגוגית: <https://www.facebook.com/PedagogicalSecretariat>

'עוגה עוגה' - כלי עבודה לפילוח ומעקב

כלי הפילוח, המוצג להלן, נועד לבחון תחומים אלה (או אחרים – כפי הגדרתכם) פעם לפי המצוי ופעם לפי הרצוי: כלי העבודה נועד למנהל, לצוות הנהלה ולעבודה חוזרת בחדר המורים, וההמלצה הברורה לעבוד עמו באופן ממשי (בציר, רישום או הדבקה או באמצעות מצגת שיתופית פעילה כפי שהדגמנו בכנס 2020 באמצעות Driven):

מוצעות שאלות מנחות בעקבות הפילוח, להטמעת המצב הרצוי, ומתווה להערכות לשנת הלימודים הבאה:

1. התבוננו בתחום שקיבל את מירב האחוזים. חשבו: אילו היבטים ארגוניים הופכים אותו לתחום חזק?
2. התבוננו בתחום שקיבל את האחוזים הנמוכים ביותר. חשבו: אילו היבטים ארגוניים חסרים בו?
3. כיצד ניתן לשתף ולרתום בעלי תפקידים נוספים לעשייה המשלבת בבית הספר?
4. בחנו: האם או מי בצוות בית הספר אחראי על יישומו של כל אחד מן התחומים? מי השותף לרכז ולצוות הניהול? מה הנגזרת המעשית של כל ציר?
5. איך כדאי לדייק את עבודת המנחה (של הגוף המלווה) כדי להשיג את היעדים שלכם?

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל פדגוגי

ב. פדגוגיה משלבת

קווים מנחים פדגוגיים: 'על 3 דברים העולם עומד':

בהשתלמויות בית יציב בשנת תשע"ח הצענו להעמיד את הפדגוגיה המשלבת על שלושה עמודים:

'על התורה' – ההיבט הקוגניטיבי: הנחלת ידע ומיומנויות באמצעות הפדגוגיה המשלבת;

'על העבודה' – היבט רגשי: 'איזוהי עבודה? עבודה שבלב', הצמחה;

'ועל גמילות חסדים' – היבט התנהגותי, יהדות חברתית, ערכים.

פירוט:

1. **'התורה'** – הנחלת ידע ומיומנויות באמצעות פדגוגיה משלבת: למידה דיאלוגית בסגנון בית-מדרשי יהודי-ציוני-ישראלי עכשווי המשלב ישן וחדש, רב גונית, למידה משמעותית, פעלנות, הקפדה על שיח מכבד, הקשבה, הנכחת קולות שונים, רכישת השפה המשלבת, רלוונטיות.

2. **'עבודה'** - פדגוגיה של צמיחה: מבט פנימה אל הנפש, אל הלב ולא רק לימוד שכלתני – הן של המורים והן של התלמידים - 'אין אדם לומד אלא מקום שלבו חפץ'. עבודת המידות, קשר בין מורה לתלמיד, מפגש מלב אל לב. לימוד חווייתי. משחוק.

אנו מציעים לבחון תמידית האם וכיצד הדבר בא לידי ביטוי: בפתיחת בוקר ובסיום יום, בטקסים, באירועים, בשגרה הלימודית: הפורמאליות והלא פורמאליות

3. **'גמילות חסדים'** – מן התלמוד למעשה החברתי: יהדות חברתית, המעבר מן הפרט אל הכלל. שימת לב לתכנים חברתיים בהוראה ובתוכנית החברתית של ביה"ס בציר הנע מן המקורות-למעשה ולהיפך, הבנה אודות המעשה כיונק מערכי מסורת וערכים חברתיים אוניברסאליים; הקשר בין אלה לבין עבודת המידות של התלמידים, קשר לאקלים מיטבי בכיתה, בהפסקות, בבית הספר בכללו, במה שקורה מחוץ לכותלי בית הספר (עם החברים או בחברה הישראלית בכלל – תלוי גיל). פיתוח אחריות אישית, מעורבות, פעלנות מוסרית וחברתית.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 91911 * טל': 02-5602236 * פקס: 02-5602085

شارع دבורه هنبينة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 91911 * تلفون: 02-5602236 * فاكس: 02-5602085

2 DEVORA HANEVIA ST. JERUSALEM 91911, ISRAEL * TEL: 972-2-5602236 FAX: 972-2-5602085

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

כתובת הפייסבוק של המזכירות הפדגוגית: <https://www.facebook.com/PedagogicalSecretariat>

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל פדגוגי

הפרח בגני – כלי עבודה למדידה: ריבוי קולות, תחומים ושיח זהויות

בהשתלמות בית יציב בשנת תשע"ט הצענו כלי עבודה שבאמצעותו נוכל לבחון אילו קבוצות זהות נוכחות בשיח הבית ספרי, אילו תחומי עיסוק מרכזיים ואילו קולות קיימים בו. הצענו לברר זאת תחילה בתוכנו, ואחר בבית ספרנו ולבחון את מידת האיזון או הפער. ולשאל אודות הפער: מדוע? האם או מה נרצה לאזן וכיצד?

ביקשנו לברר זאת באמצעות עלי כותרת המרכיבים פרח. ולשאל אודותם:

מה גודלם? מה נרצה להגדיל או להקטין? להוסיף או לגרוע? לאזן או להשלים?

מתי והיכן נוכל לשלב תחומים וקולות? (כיצד ייראה טקס, טיול, או שיעור)

כיצד נדאג להנכיחם תמיד? להנכיחם לסרוגין?

האם הנוכחות המגוונת טבעית – על ידי מגוון המורים, או יש להגדיר מי שאמון על התחומים השונים ולכסות אחרים?

במה יש להעמיק בחדר המורים הלומד?

לכלים, הצעות נוספות ונקודות להעמקה, מוזמנים לבקר במרחב שליווה את השתלמות בתי הספר המשלבים בתשפ"א, וכלל מפגשים פרקטיים, ובשליש האחרון אף עלה קומה לשאלות הגדולות:

[-https://view.genial.ly/5fc510f35433eb0ffc275f36/interactive-image](https://view.genial.ly/5fc510f35433eb0ffc275f36/interactive-image)

שם תוכלו למצוא גם מצגות מהשתלמויות בית יציב קודמות. ולהיזכר שאין כמו למידת עמיתים.

תם ולא נשלם, וננקוט כלל החזרתיות בידינו תמיד.

תודה לכל השותפים לאורך המסע -

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 91911 * טל': 02-5602236 * פקס: 02-5602085

شارع دבורه هنبينة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 91911 * تلفون: 02-5602236 * فاكس: 02-5602085

2 DEVORA HANEVIA ST. JERUSALEM 91911, ISRAEL * TEL: 972-2-5602236 FAX: 972-2-5602085

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

כתובת הפייסבוק של המזכירות הפדגוגית: <https://www.facebook.com/PedagogicalSecretariat>

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל פדגוגי

ד"ר שלומית קנדי-הראל – מדריכה ארצית מרכזת, תשע"ח-תשפ"א
בתי ספר משלבים
אגף א' מורשת
המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
[אודות בתי ספר משלבים](#)

לחוזר מנכ"ל משרד החינוך הממלכתי המשלב תשע"ב/8 א